

ZAJÍMAVÉ NÁLEZY MOTÝLŮ Z ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA
INTERESSANTE FUNDE VON LEPIDOPTERA AUF DEM GEBIETE DER ČSSR
(LEPIDOPTERA)

Zdeněk Laštůvka Aleš Laštůvka Vladimír Bělín

V následujícím příspěvku jsou shrnuty údaje o sběru některých druhů motýlů na území ČSSR v posledních letech. Většinou se jedná o nálezy na dosud neznámých lokalitách, případně na biotopech netypických pro příslušný druh. Některé sběry znovu potvrzují výskyt v určité oblasti. V práci je zahrnuto i několik rozšířených druhů, avšak jen zřídka se objevujících ve faunistických zprávách. Pokud není uvedeno jinak, byl materiál sbírán na UV světlo případně na vlnidlo. Dokladové exempláře se nacházejí v našich sbírkách (L = Laštůvka, B = Bělín).

Synanthedon loranthe (Kr.) -

Hlohovec u Lednice 8.VII.1977 1 ♀ (B) na květech *Sambucus ebulus*, Milovice (u Mik.) 5.VIII.1977 1 ♂ (L) poletující v porostu *Dorycnium pentaphyllum*. Nálezy imag v přírodě jsou řídké, k jejich výskytu dochází od konce dubna do srpna.

Agdistis adactyla (Hb.)

Dolní Věstonice 14.VIII.1974 1 ex., Štúrovo 8.VIII.1974 1 ex., Malý Kamenec (vých. Slovensko) 30.VII.1977 8 ex. (L).

Další nálezy dokumentující výskyt a rozšíření na našem území.

Procris geryon (Hb.)

Bílé Karpaty - Červený Kameň 28.VI.1971 1 ex. (B).

Procris subsolana (Stgr.)

Dlhá Ves u Plešivce 6.VII.1976 7 ex., Pouzdrany 16.VI.1973 1 (L).

Procris notata (Zell.)

Rožňava 27.VII.1973 1 ♂, Komárno 20.VI.1970 1 ♂ (L).

Zygaena punctum O.

Turná n. Bodvou 5.VII.1973 9 ex., 16.VII.1976 7 ex. (B).

Drynobia velitaris (Hufn.)

Pezinok 16.VII.1974 1 ex. (L).

Epirrhantis pulverata (Thnbg.)

Gottwaldov - Štípa 23.IV.1973, 6.IV. 1969 2 ex. (B).

Aplasta ononaria (Fuessly)

Dlhá Ves 28.VII.1977 1 ex., Vihorlat - Klokočov 30.VII.1976 7 ex.
Na obou lokalitách trvale přítomna (Laštůvka 1977) (L).

Sterrha nitidata (H.S.)

Zádieľ 3.VIII.1973 3 ex., Dlhá Ves 20.VII.1974, 26.VII.1976 více
ex., Domica 28.VII.1973 3 ex., Vihorlat-Klokočov 30.VII.1973 3 ex.
(L).

Sterrha rubraria (Stgr.)

Štúrovo-Hegyfarok 3.VIII.1976 1 ex. O výskytu obou druhů na našem
území existuje poměrně málo nových literárních dokladů (L).

Sterrha infirmaria (Rbr.)

Zádieľ 4.VIII.1975 1 ex. (L).

Larentia clavaria (Haw)

Běsno (okr. Louny) 30.VIII.1974 1 ex., 8.IX.1975 2 ex. (L).

Calocalpe cervinalis (Sc.)

Nepomuk 15.V.1976, 20.VII.1977 po 1 ex., Čachtice-Višňové 9.VI.
1978 2 ex. (L).

Orthonama vittata (Bkh.)

Klentnice 27.VIII.1973, 9.IX.1975 více ex. (L), Mušov 13.X.1977
1 ex. (B), Horní Lideč 5.VI.1977 1 ex. (L).

Chloroclysta siterata (Hufn.)

Královec u Val. Klobouk 24.IX.1974 1 ex. (B), Záhorie-Studienka
25.III.1972 1 ex., Ratíškovice u Hodonína 20.IX.1978 1 ex., Kobylí
12.X.1978 1 ex. (L).

Perizoma affinitata (Stph.)

Slovenský ráj - háj. Sokol 25.VII.1976 1 ex. (L).

Perizoma hydrata (Tr.)

Milovice u Mikulova 5.VI., 29.V.1973 po 1 ex., Nepomuk 1.VII.1976
2 ex., Horní Lideč 5.VI.1977 2 ex., Kobylí 31.V.1978 2 ex.

Perizoma lugdunaria (H.S.)

Malý Kamenec 30.VII.1977 1 ex., Vihorlat-Klokočov 31.VII.1976 1 ex.
U toho i předcházejícího druhu existují v literatuře převážně sta-
ré, později nepotvrzené údaje. (L).

Discoloxia blomeri (Curt.)

Kežmarok 10.VI.1977 1 ex. (L).

Chloroclystis debiliata (Hb.)

Nepomuk 1.VII.1976 1 ex. (L).

Anticollix sparsata (Tr.)

Mušov 19.VIII.1973 1 ex. (L).

Lomographa cararia (Hb.)

Cejkov 29.VII.1976 1 ex., ze Slovenska ojedinelé nálezy (L).

Poecilopsis isabellae Hesl.-Har.

Gottwaldov - Štípa 16.-17.III.1974, 10.III.1975 hojně (B).

Gnophos serotinararia (D.et Sch.)

Vys. Tatry - Jamské pleso 1.VIII.1974 1 ex. V oblasti Vys. Tater vícekrát zjištěna (Králíček, Marek, Povolný 1970, Laštůvka 1977) (L).

Ellicrinia cordiaria (Hb.)

Kamenica n.Hronom 7.V.1975, 30.V.1976 po 1 ex. Údaje potvrzující již známý výskyt na této lokalitě (B).

Narraga fasciolaria (Hufn.)

Malý Kamenec 28.VII.1976, 30.VII.1977 hojná. Stepní druh, jediný nový nález ze Slovenska uvádí Hrubý (Hrubý 1964) (L).

Eriogaster catax (L.)

Sedlec u Mikulova, 15.V.1975 hnízdo housenek na Crataegus sp.(L).

Dasychira abietis (D.et Sch.)

Úsobrno u Jevíčka 30.VII.1967 více ex. (L).

Orgyia gonostigma (F.)

Velké Leváre 15.V.1973, 1 housenka na Salix cinerea (1 ♀ ex. 1.VI.1973) (L).

Eugnorisma depuncta (L.)

Nepomuk 10.VIII.1976 5 ex., Mikulov 16.IX.1978, Zlaté Moravce 2.IX.1978 po 1 ex. (L).

Rhyacia lucipeta (D. et Sch.)

Dlhá Ves 5.VIII.1973 1 ex. (L).

Chersotis multangula (Hb.)

Nepomuk 15.VIII.1976 1 ex., z jižních Čech známo jen několik nálezů (Krampal, Levý 1974), Pezinok 16.VII.1974, Dlhá Ves 26.VII.1976

po 1 ex., Štúrovo 5.VII.1978, Zlaté Moravce 12.VII.1978, 26.VII.1978 více ex. (L).

Chersotis rectangula (D. et Sch.)

Kamenica n. Hronom 15.VI.1976 1 ex. (B).

Spaelatis ravidia (D. et Sch.)

Perná 24.IX.1973, Mikulov 4.IX.1977 po 1 ex., Malý Kamenec 20.VII.1978, Zlaté Moravce 26.VII.1978, Hodonín 13.IX.1978 více ex., Tišnov 7.IX.1978 1 ex. (L).

Epilecta linogrisea (D. et Sch.)

Háj 3.VIII.1975 1 ex., Malý Kamenec 30.VII.1977 2 ex., Zlaté Moravce 2.IX.1978 3 ex., Hodonín 13.IX.1978, Rokytná 11.IX.1978 po 1 ex. (L).

Eugraphe sigma (D. et Sch.)

Gottwaldov - Štípa 16.VII.1974 1 ex., Slov. raj - háj. Sokol 25.VII.1976 5 ex., Dlhá Ves 26.VII.1976 3 ex. (B,L).

Amathes ashworthii (Doubt.)

Slov. raj - háj. Sokol 25.VII.1976 1 ex. (L).

Discestra dianthi Tausch.

Malý Kamenec 30.VII.1977 1 ♂, Vihorlat-Klokočov 1.VIII.1977 1 ♀. Po nedávném zjištění druhu na našem území (Marek 1974), další doklady o výskytu na východním Slovensku. Nelze však ještě rozhodnout, zda je zde druh trvale přítomen nebo dochází k jeho občasnému pronikání na sever z Maďarska (L).

Sideridis albicolon (Hb.)

Pouzdrány 10.VI.1977 hojný, Štúrovo 5.VI.1976 1 ex. Zřejmě často zaměňován s příbuznými hojnými druhy (L).

Hadena filigrama (Esp.)

Nepomuk 1.VII.1976 1 ♂, Gottwaldov - Štípa 18.VI.1977 1 ♀ (L,B).

Hadena irregularis (Hufn.)

Turná n. Bodvou 14.-15.VII.1976 3 ex. (B).

Mythimna pudorina (E. et Schr.) - Klentnice 18.VI.1973 2 ex., Slov. raj - háj. Sokol 25.VII.1976 hojná (L).

Mythimna straminea (Tr.)

Pouzdranská step 10.VI.1977 1 ex., Závod 1.VIII.1978 1 ex. (L,B).

Mythimna impura (Hb.)

Značně rozšířený druh, častěji na vlhčích biotopech. Šumava - Mrtvý

luh 18.VIII.1972 2 ex., Biskoupky 16.VI.1972 1 ex., Klentnice 18.VI.1973 1 ex. (L), Svob. Ves u Čáslavi 29.VII.1976 1 ex. (B), Pouzdřany 10.VI.1977 1 ex., Štúrovo 3.VI.1976 1 ex., Dlhá Ves 26.VII.1976 2 ex., Slov. raj 25.VII.1976 1 ex., Malý Kamenec 30.VII.1977 1 ex. (L).

Leucania obsoleta (Hb.)

Horní Lideč 5.VI.1977 3 ex., Pouzdřany 10.VI.1977 1 ex. (L).

Cuculia fraudatrix Ev. -

Klentnice 17.VIII.1974 1 ex., Dlhá Ves 26.VII.1976 1 ex., Malý Kamenec 28.VII.1976 1 ex., 30.VII.1977 hojná, Vihorlat-Klokočov 30.VII.1974 2 ex., 5.VIII.1974 1 ex., 31.VII.1976 2 ex. Na stepních lokalitách již. Moravy a již. a vých. Slovenska je tento druh nalézán v poslední době pravidelně, mnohdy hojně (L).

Cuculia xeranthemi B.

Malý Kamenec 30.VII.1977 1 ♂. Ojedinělý nález, potvrzuje přítomnost druhu na našem území (L).

Cuculia dracunculi (Hb.)

Malý Kamenec 30.VII.1977 1 ex. Rovněž ojedinělý nález, přesto důležitý. Rozšíření druhu u nás zatím není známo, pravděpodobně pouze na nejteplejších stepních biotopech (L).

Cuculia chamomillae (D. et Sch.)

Brno 26.IV.1973, Milovice 1.V.1973 po 1 ex., Čenkov 6.VI.1976 1 housenka na Matricaria sp. (1 ♂ ex. 1. 20.X.1976) (L).

Cuculia asteris (D. et Sch.)

Pouzdřany 10.VI.1977 1 ex. (L).

Cuculia prenanthis B.

Horní Lideč 5.VI.1977 1 ex. (L).

Dryobotodes monochroma (Esp.)

Mikulov 4.IX.1977 1 ♀. Z Moravy pouze nepotvrzené údaje (Skála 1912-13), nový pro Moravu. Zlaté Moravce 2.IX.1978 1 ♀ (L).

Simyra nervosa (D. et Sch.)

Šahy 28.VII.1977 1 ex. (L).

Arsilonche albovenosa Goeze - Dlhá Ves 26.VII., Vihorlat-Klokočov

31.VII.1976, Malý Kamenec 30.VII.1977 po 1 ex. (L).

Amphipyra berbera Rungs

Brno 2.IX.1977 1 ex., Gottwaldov-Štípa 13.VIII.1973 2 ex., Lednice 3.VII., 10.VII.1977 hojně (L,B).

Amphipyra livida (D. et Sch.)

Gottwaldov-Štípa 18.IX.1971 1 ex., Malenovice 1.IX.1969 1 ex. (B).

Polyphaenis sericata (Esp.)

Vihorlat-Klokočov 30.VII.1973, Dlhá Ves 30.VII.1974, Čachtice 27.VII.1978, Štúrovo 25.VII.1978 více ex. (L).

Apamea platinea (Tr.)

Slov. raj - háj. Sokol 1.VIII.1974 1 ex. (L).

Apamea furva (D. et Sch.)

Nepomuk 15.VII.1977 (L), Svob. Ves u Čáslavi 2.VIII.1976 (B), Závod 23.VIII.1975, Stratená 31.VII.1972 po 1 ex. Pravděpodobně zaměňována s M. brassicae (L).

Apamea unanimitis (Hb.)

Horní Lideč 5.VI.1977 1 ex. (L).

Miana literosa (Haw.)

Zádieľ 4.VIII.1975 2 ex. (L).

Photodes minima (Haw.)

Dlhá Ves 26.VII.1976 1 ex. (L).

Eremobia ochroleuca (D. et Sch.)

Klentnice 20.VII.1972, Sedlec u Mikulova, 1.VII.1977, Velké Leváre 25.VII.1972 po 1 ex. (L,B,L).

Celaena leucostigma (Hb.)

Běsno (okr.Louny) 25.VIII.1975 (L), Mušov 11.VII.1977 po 1 ex.(B), Čenkov 16.VII.1978 1 ex., Štúrovo 25.VII.1978 3 ex. (L).

Telesilla amethystina (Hb.)

Slovenské Nové Mesto 30.VII.1975 6 ex., Malý Kamenec 28.VII.1976 4 ex., Vihorlat-Klokočov 31.VII.1976 21 ex. V posledních letech se vyskytuje na více místech vých. Slovenska (L).

Paradrina selini B.

Nepomuk 15.VII.1977 2 ex., Závod 13.VII.1978 1 ex. (L).

Athetis furvula (Hb.)

Čenkov 6.VIII.1975 4 ex., Zádieľ 4.VIII.1975 1 ex., Malý Kamenec 30.VII.1977 2 ex., Kobylí 10.IX.1978 1 ex. (L).

Athetis lepigone (Möschl.)

Štúrovo 3.VIII.1975 1 ex., 8.V.1976 1 ex., Vihorlat-Klokočov 25.VII.1972 1 ex., 30.VII.1976 2 ex., Malý Kamenec 30.VII.1977

126 1 ex., 28.VII.1976 4 ex. (L).

Atypa pulmonaris (Esp.)

Pezinok 16.VII.1974 1 ex., Zlaté Moravce 12.VII.1978, 26.VII.1978
hojná, Štúrovo 3.-8.VII.1978 více ex. (L).

Arenostola extrema (Hb.)

Mikulov 18.VI.1977, Pouzdřany 10.VI.1977 po 1 ex. (L).

Archana geminipuncta (Hew.)

Klentnice 17.VIII.1974, Strachonín 12.IX.1978 po 1 ex., Malý Kame-
nec 30.VII.1977 4 ex. (L).

Enargia paleacea (Esp.)

Šumava - Mrtvý luh 18.VIII.1972 1 ex., Gottwaldov-Štípa 30.VII.1974
1 ex. (L,B).

Metachrostis dardouini (B.)

Štúrovo-Hegyfarok 1.VIII.1974 1 ex. (L).

Eutelia adaltris (Hb.)

Dlhá Ves 23.VII.1976 1 ♀. Výskyt na Slovensku dlouhou dobu nepot-
vrzen. V oblasti Jihoslov. krasu na živné rostlině *Cotinus coggy-
gria* (L).

Calymma communimacula (Sch.)

Štúrovo-Hegyfarok 1.VIII.1974 1 ex., Dlhá Ves 27.VII.1975, 26.VII.
1976 více ex., Malý Kamenec 28.VII.1976, 30.VII.1977 více ex. (L).

Syngrapha ain (Hochenw.)

Nepomuk 1.VII.1976 1 ex. (L).

Euchalcia consona (F.)

Mikulov 18.VI.1977 1 ex., 16.IX.1978 2 ex. (L).

Chrysaspidia putnami (Gr.) ssp. gracilis Lempke-

Nepomuk 1.VII.1976, 15.VII.1976 1 ♂, 1 ♀. V jižních Čechách znám
již z více lokalit (Krampl, Levý 1974) (L).

Abrostola asclepiadis (D.et Sch.)

Kamenica n.H. 10.V.1976 1 ex., Čenkov 6.VIII.1975, Vihorlat-Kloko-
čov 31.VII.1976 po 1 ex., Pouzdřany 10.VI.1977 2 ex., Dlhá Ves
26.VII.1976, Slov. raj 25.VII.1976 po 1 ex. Ve starších pracích mož-
ná záměna s *A. trigemina* (L).

Pelosia obtusa (H.S.)

Dolní Věstonice 14.VIII.1974 3 ex. L.

Argyronome laodice Pall. - Zádiel 14.VIII.1977 2 ex. leg.K.Kovář et
O.Plachý . Nejzápadnější nález na našem území. Dosud znám pouze

z oblasti Vihorlatu. Pravděpodobně se jedná o přelet nebo rozšíření ze severovýchodního Maďarska.

S o u h r n

V práci je zahrnuto několik významnějších faunistických pozorování motýlů na území Československa v posledních letech. Většinou se jedná o zástupce čeledí Noctuidae a Geometridae. Mezi nejzajímavější patří nálezy Cuculia xeranthemi, Cuculia dracunculi, Discestra dianthi, Telesilla amethystina, Eutelia adulatrix, Aplasta ononaria a Dryobotodes monochroma. Rovněž pozoruhodný je nález Argyronome laodice na lokalitě značně vzdálené od dosud známých nalezišť.

Z u s a m m e n f a s s u n g

In der Arbeit werden mehrere bedeutsame faunistische Beobachtungen der Schmetterlinge auf dem Gebiete der ČSSR in den letzten Jahren einbezogen. Es handelt sich meistens um Vertreter von Familien Noctuidae und Geometridae, die vorwiegend bei Licht- und Köderfang gesammelt wurden. Die interessantesten darunter sind Cuculia xeranthemi, Cuculia dracunculi, Discestra dianthi, Telesilla amethystina, Eutelia adulatrix, Aplasta ononaria, Dryobotodes monochroma. Ebenfalls achtenswert ist der Fund von Argyronome laodice auf einer, ziemlich von den bisher bekannten Fundstätten, entfernten Lokalitäten.

L i t e r a t u r a

k tomuto článku je uvedena u následujícího příspěvku na straně 124 - 130 Zdeněk Laštůvka : Příspěvek k faunistice nesýtek Československa. Citované literární práce, které se vztahují k tomuto článku jsou vyznačeny +. Redakce se omlouvá za tuto úpravu, ale byla provedena především z důvodů ušetření místa.

Adresy autorů (Anschrift der Autoren) :

Zdeněk Laštůvka, Šumavská 30, 602 00 Brno

Aleš Laštůvka, Šumavská 30, 602 00 Brno

Vladimír Bělín, 763 14 Gottwaldov - Štípa 292

Zprávy Čs. společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 18, 1982